

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
6529-15

meddelat i Stockholm den 8 november 2016

KLAGANDE

Socialnämnden i Södertälje kommun
151 89 Södertälje

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 13 november 2015 i mål nr 8054-15

SAKEN

Hemlighållande av vistelseort enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård
av unga

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avskriver målet.

Dok.Id 175784

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

Enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, kan socialnämnden under vissa förutsättningar besluta att en ung person som sannolikt behöver beredas vård omedelbart ska omhändertas. Om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med vården får socialnämnden också besluta att den unges vistelseort inte ska röjas för föräldrar eller vårdnadshavare.

AA:s son omhändertogs omedelbart med stöd av LVU. Samtidigt beslutades att sonens vistelseort inte fick röjas för AA. Besluten fattades av förste vice ordföranden i socialnämnden.

AA överklagade beslutet om hemlighållande av sonens vistelseort och yrkade att det skulle upphävas. Förvaltningsrätten avslog överklagandet.

AA överklagade till kammarrätten som undanröjde underinstansernas avgöranden. Kammarrätten ansåg att regleringen i socialtjänstlagen (2001:453) inte gav utrymme för en delegation av beslutanderätten i detta slag av ärende. Eftersom beslutet hade fattats av socialnämndens förste vice ordförande och inte av nämnden saknade det enligt kammarrätten stöd i lag.

Socialnämnden har i mars 2016 upphävt beslutet om att hemlighålla sonens vistelseort.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden i Södertälje kommun yrkar att kammarrättens dom ska upphävas och att nämndens beslut om hemlighållande av vistelseort ska fastställas.

Nämnden anför bl.a. följande. Det var fråga om ett brådskande ärende som inte kunde avvakta socialnämndens avgörande. Beslutet fattades därmed i enlighet med nämndens delegationsordning.

Mål nr
6529-15

AA anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Beslut om hemlighållande av vistelseort utgör myndighetsutövning mot enskild och det var därför inte möjligt för socialnämnden att delegera beslutanderätten. Ärendet var inte heller brådskande.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Huvudfrågan i målet är om rätten att fatta beslut enligt LVU att inte röja den unges vistelseort kan delegeras till socialnämndens ordförande.

Rättslig reglering

Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga

Socialnämnden får enligt 6 § första stycket LVU besluta att den som är under 20 år omedelbart ska omhändertas. Om nämndens beslut om omhändertagande inte kan avvaktas får enligt andra stycket nämndens ordförande eller någon annan ledamot som nämnden har förordnat fatta beslut.

Om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med vård enligt lagen får socialnämnden enligt 14 § andra stycket 2 LVU besluta att den unges vistelseort inte ska röjas för föräldrar eller vårdnadshavare.

Kommunallagen

Bestämmelser om delegering av ärenden inom en kommunal nämnd finns i 6 kap. kommunallagen (1991:900). I 33 § anges att en nämnd får uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden, dock inte i de fall som avses i 34 §. Den sistnämnda paragrafen innehåller en uppräkningslista i fem punkter av ärendeslag där beslutanderätten inte får delegeras. Detta gäller bl.a. i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell

beskaffenhet eller annars av större vikt (punkt 3) och i vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter (punkt 5).

Enligt 6 kap. 36 § kommunallagen får en nämnd uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot som nämnden har utsett att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.

Socialtjänstlagen

Enligt 10 kap. 1 § socialtjänstlagen gäller för en socialnämnd vad som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen. I 4 och 5 §§ finns vidare särskilda bestämmelser om delegation av beslutanderätt i ärenden som beslutas av socialnämnd. Enligt 4 § får uppdrag att besluta på socialnämndens vägnar ges endast åt en särskild avdelning som består av ledamöter eller ersättare i nämnden i ärenden som är en uppgift för nämnden enligt vissa angivna bestämmelser i bl.a. LVU. I 5 § föreskrivs att uppdrag att besluta på socialnämndens vägnar får när det gäller föräldrabalken avse endast uppgifter som anges i ett antal uppräknade lagrum.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Enligt 14 § andra stycket LVU är det socialnämnden som fattar beslut om hemlighållande av vistelseort. Någon motsvarighet till bestämmelsen i 6 § andra stycket, som ger bl.a. nämndens ordförande rätt att besluta om omedelbart omhändertagande i fall där nämndens beslut inte kan avvaktas, finns inte när det gäller beslut enligt 14 §. Vice ordföranden i socialnämnden hade således inte någon direkt på bestämmelse i LVU grundad rätt att fatta det aktuella beslutet.

Socialnämnden har dock hänvisat till att beslutet fattades på delegation av nämnden i enlighet med nämndens delegationsordning. I denna anges att ordföranden i socialnämnden har rätt att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Samma rätt tillkommer vice ordföranden när han eller hon tjänstgör som ordförande.

Frågan är därför om nämnden haft rätt att på detta sätt delegera beslutanderätten i frågor av det nu aktuella slaget.

Allmänna bestämmelser om kommunala nämnders möjlighet till delegation av beslutanderätt finns i 6 kap. kommunallagen. Att dessa bestämmelser är tillämpliga även för socialnämnder framgår uttryckligen av 10 kap. 1 § socialtjänstlagen. Vidare finns i 10 kap. 4 och 5 §§ socialtjänstlagen särskilda bestämmelser om möjlighet till delegation när det gäller vissa ärenden inom socialnämndens ansvarsområde.

Delegationsreglerna innehåller bestämmelser rörande dels i vilka slag av ärenden som beslutanderätten får delegeras, dels till vem eller vilka delegation får ske. När det gäller vad som får delegeras framgår av 6 kap. 33 § kommunallagen att delegation av beslutanderätt är möjlig i alla ärenden förutom de som anges i 34 §. I den paragrafen räknas i de fyra första punkterna upp ett antal ärendeslag där beslutanderätten inte får delegeras. Enligt den femte punkten gäller detsamma vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter. Om en bestämmelse om delegation i socialtjänstlagen innebär att delegation inte är möjlig i ett visst slags ärende får detta anses vara en sådan föreskrift som avses i den punkten.

I 10 kap. 4 § socialtjänstlagen pekas ett antal ärenden enligt bl.a. LVU ut där uppdrag att besluta på socialnämndens vägnar får ges endast åt en särskild avdelning som består av ledamöter eller ersättare i nämnden. Ärenden enligt 14 § andra stycket LVU nämns inte. Regleringen i 10 kap. 4 § socialtjänstlagen kan emellertid inte förstås så att den begränsar nämndens rätt att delegera beslutanderätten till de uppräknade slagen av ärenden. Den handlar i stället endast om till vem delegation får ske när det gäller de angivna ärendetyperna. Detta framgår tydligt vid en jämförelse med 5 §. Där föreskrivs att uppdrag att besluta på socialnämndens vägnar får när det gäller föräldrabalken avse endast uppgifter som anges i vissa uppräknade lagrum. Av den paragrafen framgår således klart att den, till skillnad från 4 §, syftar till att avgränsa de slag av ärenden i vilka beslutanderätten över huvud taget får delegeras.

Socialtjänstlagens delegationsbestämmelser och 6 kap. 34 § 5 kommunallagen hindrar således inte att beslutanderätten delegeras på det sätt som skett i målet.

Frågan är då om det aktuella ärendet är av sådant slag att delegation förhindras av någon annan bestämmelse i 6 kap. 34 § kommunallagen. Av särskilt intresse är därvid bestämmelsen i den tredje punkten enligt vilken beslutanderätten inte får delegeras i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Ett beslut om att hemlighålla den unges vistelseort får anses vara ett sådant beslut som träffas av den bestämmelsen.

Emellertid måste också bestämmelsen i 6 kap. 36 § kommunallagen beaktas. Där anges att en nämnd får uppdra åt bl.a. ordföranden att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Frågan är om denna rätt att delegera gäller även i ärenden som avses i 34 § 3. De aktuella lagrummens ordalydelse ger ingen direkt vägledning. Eftersom utgångspunkten i 33 § är att alla typer av ärenden kan delegeras blir bestämmelsen i 36 § dock meningslös om den inte skulle omfatta även sådana ärenden som normalt inte får delegeras. Att avsikten var att låta bestämmelsen omfatta ärenden av detta slag bekräftas också av lagens förarbeten, där det anges att det inte finns någon begränsning av möjligheterna att delegera enligt 36 § med hänsyn till ärendenas art (prop. 1990/91:117 s. 205).

Rätten att fatta beslut enligt LVU att inte röja den unges vistelseort kan således i brådskande fall delegeras till socialnämndens ordförande.

Vad som är att anse som ett brådskande ärende får avgöras utifrån förhållandena i varje enskilt fall. Beslut om att, i samband med ett omedelbart omhändertagande, inte röja den unges vistelseort får emellertid typiskt sett anses vara av så brådskande karaktär att nämndens avgörande inte kan avvaktas.

BESLUT

Mål nr
6529-15

Under handläggningen i Högsta förvaltningsdomstolen har socialnämnden upphävt beslutet. Frågan har därför förfallit och målet ska skrivas av.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Mats Melin, Karin Almgren, Eskil Nord, Kristina Ståhl och Per Classon.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Naomi Zemack.

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 29 september 2015 i mål nr 16905-15
Socialnämnden i Södertälje kommuns beslut den 3 juli 2015